

Kommittédirektiv

En stärkt rättsprocess och en ökad lagföring

Beslut vid regeringssammanträde den 21 november 2019

Sammanfattning

Under de senaste åren har antalet skjutningar med dödlig utgång i kriminella sammanhang ökat. Men brottsligheten är inte endast begränsad till skjutvapenvåld. Narkotikabrott, rån och utpressning är bara några exempel på brott som är vanligt förekommande i sådana sammanhang. Brottsom begås inom ramen för kriminella nätverk kan av olika skäl vara särskilt svåra att utreda. Det finns därför ett behov av att överväga åtgärder med det övergripande syftet att stärka rättsprocessen och öka lagföringen.

En särskild utredare får i uppdrag att bl.a.

- analysera om det finns ett behov av och är lämpligt att införa en möjlighet till straffflintring för den som medverkar till utredning av någon annans brottslighet (s.k. kronvittnen),
- föreslå åtgärder för att förbättra stödet till vittnen och överväga åtgärder för att stärka skyddet av vittnen,
- analysera om det finns ett behov av och är lämpligt att införa en möjlighet att vittna anonymt, och
- bedöma om straffskalorna för övergrepp i rättssak, mened och skyddande av brottsling bör skärpas.

Uppdraget ska redovisas senast den 21 maj 2021.

Uppdraget

Behovet av åtgärder

Enligt Polismyndigheten är våldet mellan kriminella aktörer grövre än tidigare, med bl.a. skjutningar på offentliga platser. Våld i form av skjutningar och sprängningar har också ökat i omfattning de senaste åren. Attityden gentemot tredje man anses ha blivit mer likgiltig. (Se t.ex. Polisens rapport om allvarlig och organiserad brottslighet 2017, Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen och Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet 2019.) I bl.a. de områden i landet som Polismyndigheten har identifierat som utsatta, råder inte sällan en rädsla för kriminella aktörer som påverkar benägenheten att lämna uppgifter till de brottsutredande myndigheterna och i domstol. I dessa områden förekommer vidare tendenser till parallella samhällsstrukturer, större otrygghet och ett lägre förtroende för rättsväsendet i jämförelse med andra urbana områden. (Jfr ovanstående rapport och lägesbild, Nationella operativa avdelningens rapport [2017] Utsatta områden – Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen och Brottsförebyggande rådets rapporter 2018:6 Relationen till rättsväsendet i socialt utsatta områden och 2019:10 Tystnadskulturer.)

En förutsättning för att vända utvecklingen är att rättsväsendet har de verktyg som behövs för att kunna lagföra de individer som begår brott. Brott som begås inom ramen för kriminella nätverk kan vara särskilt svåra att utreda. Exempelvis kan det vara så att det endast är de misstänkta själva som har den information som krävs för att kunna styrka brott. Dessa personer är dock många gånger obenägna att lämna information om sin egen eller någon annans brottslighet, t.ex. på grund av risk för repressalier. En annan svårighet är när vittnen inte vågar medverka. Svårigheter att utreda brott kan påverka förutsättningarna för lagföring.

Lika angeläget som att t.ex. vittnen medverkar i brottsutredningar är att samhället reagerar kraftfullt mot brott som innefattar ett åsidosättande av respekten för rättsprocessen och som påverkar möjligheterna att upprätthålla straffsystemets effektivitet.

Med hänsyn till den beskrivna utvecklingen och vikten av att upprätthålla förtroendet för rättsväsendet finns det ett behov av att överväga åtgärder för att stärka rättsprocessen och öka lagföringen.

Bör det införas en möjlighet till strafflindring för den som medverkar till utredning av någon annans brottslighet (s.k. kronvittnen)?

Med kronvittne avses en misstänkt som medverkar till utredning av någon annans brottslighet och därigenom får en mildare påföljd eller går fri från straff. Det finns ingen reglering om kronvittnen i dag.

Den 1 april 2015 infördes en ny strafflindringsgrund i 29 kap. 5 § första stycket 5 brottsbalken som tar sikte på den som medverkar till utredning av egen brottslighet. Paragrafen reglerar s.k. billighetsskäl, dvs. omständigheter som är hänförliga till gärningsmannens person eller hans eller hennes handlande efter brottet och som verkar i mildrande riktning vid straffmätningen. Bestämmelsen innebär att en tilltalad som lämnat uppgifter som är av väsentlig betydelse för utredningen av det egna brottet kan få ett kortare straff än vad som annars skulle ha blivit fallet. Den föreslagna strafflindringsgrunden ansågs vara motiverad av flera skäl. I förarbetena anfördes bl.a. att det är rimligt och motiverat att en tilltalad som medverkat till utredningen av det egna brottet och vars agerande ger uttryck för ansvarstagande och ånger får tillgodoräknas detta vid påföljdsbestämningen. Att skapa förutsättningar för strafflindring i en sådan situation uppgavs därmed vara väl förenligt med syftet med regleringen av billighetsskäl. Till det kom att en sådan ordning ansågs kunna bidra till en effektivare utrednings- och lagföringsprocess. Slutligen bedömdes en snabb lagföring kunna medföra fördelar även ur ett brottsofferperspektiv (prop. 2014/15:37 s. 18 och 21).

Det som anfördes i fråga om effektivitet när det gäller bestämmelsen om strafflindring vid medverkan till utredning av egen brottslighet kan anföras som skäl för en bestämmelse om strafflindring vid medverkan till utredning av annan brottslighet än den egna. Det har dock ansetts följa vissa risker med en strafflindringsgrund som tar sikte på medverkan till utredning av någon annans brottslighet (jfr SOU 1986:14, SOU 2005:117 och SOU 2012:34). Bland annat har ett sådant system ansetts innebära en risk för felaktiga utpekanden, vilket i sin tur kan leda till att oskyldiga döms eller att skyldiga frias. Frågor har väckts om hur domstolen ska bedöma bevisvärdet av uppgifter från en medmisstänkt som kan få strafflindring för att avslöja andras brott. Vidare har det påpekats att det skulle behövas en kraftig strafflindring i dessa fall för att bestämmelsen skulle få den effekt som avses, vilket i sin tur skulle riskera att underminera proportionalitetsprincipen när

straffet bestäms. Säkerhetsriskerna för den som avslöjar andras brott har också lyfts fram i detta sammanhang.

Högsta domstolen har i ett avgörande bedömt att det kan finnas ett visst, men snävt begränsat, utrymme för att inom ramen för nuvarande lagstiftning vid straffmätningen beakta att en gärningsman har avslöjat sina medbrottslingar (NJA 2009 s. 599). Domstolen underströk dock att reglerna om strafflindring i 29 kap. 5 § brottsbalken handlar om billighetshänsyn och att en tillämpning som innebär att strafflindring motiveras enbart av samhällets intresse av att brott utreds inte skulle vara förenlig med regleringen.

För att en misstänkt person ska vara villig att medverka i en brottsutredning krävs i regel att det finns incitament för den misstänkte att göra det. Enligt gällande rätt är det domstolen som bestämmer om den misstänkte ska få någon strafflindring för sin medverkan till utredning av egen brottslighet. Det innebär att den misstänkte, när han eller hon lämnar sina uppgifter till brottsutredande myndigheter, inte vet om uppgifterna kommer att leda till strafflindring. Ett sätt att ge incitamentet för den misstänkte att medverka i en brottsutredning är att ge åklagaren ökade befogenheter att förfoga över följderna av brottet. På så sätt kan den misstänkte redan i ett tidigt skede få en tydlig uppfattning om vad hans eller hennes medverkan innebär i strafflindringshänseende. Utredningen om processrätt och stora brottmål har nyligen föreslagit nya processrättsliga verktyg för att uppmuntra en ökad medverkan från misstänkta under förundersökningen. Förslagen gäller medverkan till utredning av egen brottslighet. Utredningen föreslår att en åklagare ska kunna avstå från att genomföra en förundersökning eller begränsa en sådan när en misstänkt lämnar uppgifter som är av väsentlig betydelse för utredningen av egen brottslighet under förutsättning att något väsentligt allmänt eller enskilt intresse inte åsidosätts genom beslutet. Utredningen föreslår även att en åklagare ska kunna fatta ett s.k. utfästelsebeslut om ett högsta straff när en misstänkt har lämnat uppgifter av väsentlig betydelse för utredningen av egen brottslighet. Uppgiften om högsta straff ska utgöra ett tak som domstolen inte får gå utöver när den bestämmer påföljden för de gärningar som uppgiften avser (SOU 2019:38).

Andra nordiska länder har regler om strafflindring för medverkan till utredning av någon annans brottslighet. I Danmark kan omständigheten att gärningspersonen lämnat upplysningar som är avgörande för utredningen av

andras brott utgöra skäl för att gå under straffskalan eller meddela påföljds-
eftergift. I Norge kan det som grund för strafflindring beaktas att den
tilltalade i väsentlig grad bidragit till uppklärandet av andra brott. En statlig
utredning har även lämnat förslag som går ut på att det bör införas en möj-
lighet för den norska åklagarmyndigheten att ge bindande löften till den
misstänkte i påföljdsfrågan, om den misstänkte erkänner eller på annat sätt
bidrar med upplysningar av betydelse.

Mot bakgrund av de svårigheter som de brottsbekämpande myndigheterna
ställs inför när det gäller att utreda brott med kopplingar till kriminella
nätverk finns det skäl att närmare överväga behovet av och lämpligheten i en
ordning med s.k. kronvittnen. Riksdagen har också tillkännagett för
regeringen att ett system med kronvittnen ska utredas (bet. 2018/19:JuU12
punkt 26, rskr. 2018/19:169). I detta sammanhang kan också frågor om
behov av skyddsåtgärder för kronvittnen komma att aktualiseras.

Utredaren ska därför

- kartlägga och redovisa andra jämförbara länders system med kronvittnen
och, i den utsträckning det är möjligt, klarlägga i vilken omfattning
systemen används och vilken effekt de haft,
- analysera om det finns ett behov av och är lämpligt att införa en
möjlighet till strafflindring för den som medverkar till utredning av
någon annans brottslighet,
- redovisa de för- och nackdelar som följer med en sådan reglering, och
- lämna de förslag till författningsändringar och andra åtgärder som
bedöms nödvändiga.

Hur kan stödet till och skyddet av vittnen förbättras?

I Sverige råder allmän vittnesplikt. Det innebär som huvudregel en
skyldighet att vittna i domstol om t.ex. åklagaren eller den tilltalade anser att
det behövs. Att vittnen medverkar i en brottsutredning är många gånger en
avgörande förutsättning för att lagföring ska kunna ske. Det är viktigt att
allmänheten känner förtroende för rättsväsendet och att personer som har
uppgifter att lämna också vågar vittna. Frågan är viktig både för regeringen
och riksdagen, vilket bl.a. har kommit till uttryck i ett tillkännagivande från
riksdagen om åtgärder för att stärka skyddet av vittnen (bet. 2018/19:JuU12
punkt 28, rskr. 2018/19:169).

Brottsoffermyndigheten har tillsammans med Domstolsverket sedan 2001 regeringens uppdrag att gemensamt verka för att vittnesstödsverksamhet bedrivs vid samtliga tingsrätter och hovrätter. Arbetet genomförs i samarbete med Brottsofferjouren Sverige. Brottsoffermyndigheten har det övergripande ansvaret för vittnesstödsverksamheten och ska bl.a. verka för att informera om samt kvalitetssäkra verksamheten. Genom Brottsofferfonden, som administreras av myndigheten, finansieras en betydande del av vittnesstödsverksamheten.

Domstolsverket ska verka för att det finns praktiska förutsättningar för att bedriva vittnesstödsverksamhet på landets tingsrätter och hovrätter, genom att arbeta med frågor som rör bl.a. vittnesstödsrum, utbildning och utveckling av domstolarnas verksamhetsstöd. Domstolsverket samverkar också i stor utsträckning med Brottsoffermyndigheten och för en dialog med Brottsofferjouren Sverige.

Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket redovisade 2015 ett gemensamt regeringsuppdrag om att lämna förslag till en långsiktigt hållbar organisation för och finansiering av vittnesstödsverksamheten (Ju2014/3767/KRIM). Redovisningen innehåller bl.a. förslag till åtgärder för att vittnen ska få ytterligare information om möjligheterna till olika former av vittnesstöd. Regeringen har följt upp de åtgärder som vidtagits med anledning av förslagen. Många av de åtgärder som myndigheterna har föreslagit har också genomförts, t.ex. har Brottsoffermyndigheten på uppdrag av regeringen tagit fram en webbutbildning för att främja en likvärdighet i det stöd som erbjuds vittnen och målsägande. Domstolsverket och domstolarna har också vidtagit flera åtgärder för att förbättra informationen till vittnen.

Om ett vittne har hotats eller riskerar att hotas före, under eller efter en rättegång finns det möjlighet till skyddsåtgärder. Polismyndigheten har det huvudsakliga ansvaret för att skydda hotade personer. Myndigheten samverkar i detta arbete också med andra myndigheter, kommuner och organisationer. Varje skyddssituation bedöms individuellt. Exempel på åtgärder som kan vidtas är rådgivning, skyddspaket med larmtelefon, bevakning, skyddat boende och ytterst en ny identitet.

Trots en rad åtgärder på området bedömer regeringen att det nu finns skäl att överväga vilka ytterligare åtgärder som kan vara relevanta för att förbättra stödet till och skyddet av vittnen och deras anhöriga.

Utredaren ska därför

- se över stödet till och skyddet av vittnen och deras anhöriga,
- när det gäller stödet till vittnen, särskilt överväga dels behovet av målgruppsanpassad information t.ex. för målgrupper som är svåra att nå, dels hur och vid vilken tidpunkt information om stöd ska lämnas,
- vid behov, lämna förslag till nödvändiga författningsändringar och under alla förhållanden föreslå åtgärder för att förbättra stödet till vittnen.

Bör det införas en möjlighet att vittna anonymt?

Med anonyma vittnen avses vittnen vars identitet inte är känd för den misstänkte eller tilltalade. Det är som huvudregel inte möjligt för ett vittne att lämna sina uppgifter anonymt. En särskild reglering finns för tjänstemän inom polisen och Försvarsmakten som har kvalificerad skyddsidentitet (36 kap. 10 § tredje stycket rättegångsbalken).

Frågan om att införa en möjlighet för vittnen att vara anonyma aktualiseras med jämna mellanrum och har berörts i flera utredningar. Hitills har dock inte något förslag om anonyma vittnen lämnats. Den främsta anledningen till detta är att ett sådant system för med sig rättssäkerhetsproblem eftersom det inskränker den misstänktes rätt till insyn. Det är grundläggande att den som är misstänkt för ett brott ska kunna granska och bemöta de uppgifter som lämnas till hans eller hennes nackdel. Att tillåta anonyma vittnen i en rättegång kan, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, stå i strid med den tilltalades rätt till en rättvis rättegång. Europadomstolen har i sin praxis bl.a. slagit fast att en fällande dom inte får grundas enbart eller ens väsentligen på anonyma vittnesmål. Av det sistnämnda följer också att effekten av ett system med anonyma vittnen kan komma att bli begränsad. Anonyma vittnen kan även riskera att hamna i konflikt med reglerna om god advokatsed, särskilt när det gäller advokaters lojalitetsplikt.

Anonyma vittnesmål är tillåtet i vissa länder, bl.a. i några av de nordiska länderna. I Danmark är det t.ex. möjligt att hemlighålla ett vittnes namn och adress för den tilltalade om åtgärden kan antas vara utan betydelse för den

misstänktes försvar. I Norge kan anonyma vittnesmål under vissa förutsättningar användas i mål som rör allvarliga brott. Även Finland tillåter i viss utsträckning att vittnen lämnar sina uppgifter anonymt.

Som framhållits är det av central betydelse för rättsskipningen att vittnen vågar berätta om sina iakttagelser. När nu åtgärder som syftar till en stärkt rättsprocess och ökad lagföring övervägs finns det skäl att även se över frågan om anonyma vittnesmål. Riksdagen har dessutom tillkännagett för regeringen att möjligheten att vittnen i vissa fall ska kunna avlägga sina vittnesmål anonymt ska utredas (bet. 2018/19:JuU12 punkt 27, rskr. 2018/19:169).

Utredaren ska därför

- kartlägga och redovisa andra jämförbara länders system med anonyma vittnen och, i den utsträckning det är möjligt, klargöra i vilken omfattning systemen används och vilken effekt de haft,
- analysera om det finns ett behov av och är lämpligt att införa en möjlighet att vittna anonymt och om det i så fall är lämpligt att en sådan möjlighet först införs på försök,
- om en möjlighet att vittna anonymt bedöms lämplig att införa, överväga under vilka förutsättningar det bör vara möjligt för ett vittne att i förhållande till den misstänkte eller tilltalade lämna uppgifter anonymt under förundersökningen och i domstol, och
- vid behov, lämna förslag till nödvändiga författningsändringar.

Bör straffskalorna för övergrepp i rättssak, mened och skyddande av brottsling skärpas?

För en väl fungerande rättsprocess krävs att samhället tar tydlig ställning mot beteenden som innefattar ett åsidosättande av respekten för rättsprocessen och som påverkar möjligheterna att upprätthålla straffsystemets effektivitet. Till de brott som tar sikte på upprätthållandet av respekten för rättsprocessen hör övergrepp i rättssak, mened och skyddande av brottsling.

För övergrepp i rättssak (17 kap. 10 § brottsbalken) döms den som uppsåtligen med våld eller hot om våld angriper någon för att han eller hon gjort en anmälan, fört talan, avlagt vittnesmål eller annars vid förhör avgett en utsaga hos en domstol eller någon annan myndighet eller för att hindra någon från en sådan åtgärd. Detsamma gäller den som med någon annan

gärning som medför lidande, skada eller olägenhet eller med hot om en sådan gärning angriper någon för att han eller hon avlagt vittnesmål eller annars avgett en utsaga vid förhör hos en myndighet eller för att hindra honom eller henne från att avge en sådan utsaga. Straffet för övergrepp i rättssak är fängelse i högst fyra år eller, om brottet är grovt, fängelse i lägst två och högst åtta år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om det har uppkommit eller funnits risk för betydande men för det allmänna eller någon enskild, om gärningen har innefattat våld eller hot av allvarligt slag, eller om gärningen annars har varit av särskilt hänsynslös eller farlig art. Om brottet är ringa är straffet böter eller fängelse i högst sex månader.

I Sverige är det en allmän skyldighet att vittna i en rättegång. Bestämmelser om vittnen finns i 36 kap. rättegångsbalken. Vägran att avge vittnesmål kan leda till vitesföreläggande och häktning. Den som uppsåtligen under laga ed, t.ex. vittnesed, lämnar någon osann uppgift eller förtiger sanningen döms för mened (15 kap. 1 § brottsbalken). Straffet för mened är fängelse i högst fyra år, eller om brottet är ringa, böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet är grovt är straffet fängelse, lägst två och högst åtta år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om det har skett med uppsåt att en oskyldig person skulle fällas till ansvar för ett allvarligt brott eller annars synnerlig skada tillfogas någon annan.

Den som döljer en person som har förövat ett brott, hjälper honom eller henne att undkomma, undanröjer bevis om brottet eller på annat dylikt sätt motverkar att det uppdagas eller beivras, döms för skyddande av brottsling (17 kap. 11 § brottsbalken). Straffet för skyddande av brottsling är böter eller fängelse i högst ett år. Om brottet är grovt är straffet fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Den som inte insåg men hade skälig anledning att anta att den andre var brottslig, döms till böter. Ansvar ska inte dömas ut om gärningen är att anse som ringa med hänsyn till gärningsmannens förhållande till den brottslige och övriga omständigheter. Högsta domstolen har i ett mål avseende åtal om skyddande av brottsling slagit fast att det inte är straffbart att i polisförhör lämna falska uppgifter till förmån för någon som är misstänkt eller dömd för ett brott, när det endast kan påverka bevisläget mot den personen, t.ex. att ge ett falskt alibi (se NJA 2019 s. 294).

En stark rättsprocess förutsätter att samhället reagerar kraftfullt mot övergrepp i rättssak, mened och skyddande av brottsling. Enligt regeringen

kan det ifrågasättas om de nuvarande straffskalorna för angivna brott återspeglar brottens allvar i tillräcklig utsträckning. När det gäller övergrepp i rättssak kan det också ifrågasättas om det som har uttalats i förarbetena avseende brottets art har fått tillräckligt genomslag i praktiken. Där anges att övergrepp i rättssak är ett brott av sådan art att starka skäl talar för att fängelse ska väljas som påföljd i normalfallet (se prop. 2001/02:59 s. 61). Trots detta visar den officiella kriminalstatistiken för 2018 att det i majoriteten av fallen inte dömts ut fängelse för övergrepp i rättssak som huvudbrott. Riksdagen har också tillkännagett för regeringen att straffen för övergrepp i rättssak ska skärpas (bet. 2018/19:JuU11 punkt 42, rskr. 2018/19:181). Därutöver har det i regeringsförklaringen den 21 januari 2019 aviserats att minimistraffet för övergrepp i rättssak ska höjas kraftigt.

Mot den angivna bakgrunden bör straffskalorna för övergrepp i rättssak, mened och skyddande av brottsling ses över. Utredaren ska beakta att principerna om proportionalitet och ekvivalens är grundläggande för straffskalornas utformning. Principerna innebär att svårare brott ska bestraffas strängare än lindrigare brott och att lika svåra brott ska bestraffas lika strängt.

Ytterligare en fråga som är relevant att utreda i förhållande till dessa brott är kvalifikationsgrunderna för grovt brott, dvs. de omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett brott är grovt. Bestämmelsen om skyddande av brottsling innehåller inte några kvalifikationsgrunder för grovt brott. De kvalifikationsgrunder som finns i bestämmelsen om mened har inte setts över sedan brottsbalken infördes 1965. När det gäller övergrepp i rättssak infördes nya kvalifikationsgrunder den 1 juli 2016, som en av flera lagändringar för att mer effektivt kunna motverka organiserad brottslighet (prop. 2015/16:113). Det kan antas att de angivna brotten, framför allt övergrepp i rättssak, inte sällan förekommer i samband med brottslighet inom ramen för kriminella nätverk. Vid övervägande av frågan om kvalifikationsgrunder bör fokus därför ligga på att analysera om det finns något behov av att – genom nya, ändrade eller kompletterande kvalifikationsgrunder – synliggöra eller tydligare lyfta fram allvaret hos gärningar med kopplingar till kriminella nätverk. När det gäller skyddande av brottsling kan det även finnas ett behov av att se över tillämpningsområdet för den särskilda ansvarsfrihetsbestämmelsen i paragrafens femte stycke. Utredaren bör vidare överväga behovet av ändringar när det gäller vittnesuppgifter som lämnas under förundersökning.

Utredaren ska därför

- bedöma om straffskalorna för övergrepp i rättssak, mened och skyddande av brottsling bör ändras och i det sammanhanget också överväga en höjning av minimistraffen för brotten,
- överväga om det finns skäl att införa omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om brottet skyddande av brottsling är grovt och om de befintliga omständigheterna i bestämmelserna om övergrepp i rättssak och mened bör ändras eller kompletteras och,
- oavsett ställningstagande i ovanstående frågor, lämna förslag som sammantaget innebär höjda straffnivåer för övergrepp i rättssak, mened och skyddande av brottsling,
- se över tillämpningsområdet för den särskilda ansvarsfrihetsbestämmelsen i 17 kap. 11 § femte stycket brottsbalken och, vid behov, lämna förslag till nödvändiga författningsändringar, och
- överväga behovet av ändringar när det gäller vittnesuppgifter som lämnas under förundersökning och, vid behov, lämna förslag till nödvändiga författningsändringar.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska bedöma och redovisa förslagets ekonomiska och andra konsekvenser. Särskild vikt ska läggas vid effekter för de olika myndigheterna i rättskedjan.

Vid framtagandet av konsekvensbeskrivningen ska utredaren beskriva och, när det är möjligt, kvantifiera de samhällsekonomiska effekterna av de förslag som läggs. De offentligfinansiella effekterna av utredarens förslag ska alltid beräknas. Om förslagen innebär offentligfinansiella kostnader ska förslag till finansiering lämnas. Viktiga ställningstaganden som gjorts vid utformningen av förslagen ska beskrivas. Vidare ska alternativa lösningar som övervägts beskrivas liksom skälen till att de har valts bort.

Utredaren ska lämna förslag på hur de föreslagna åtgärderna kan utvärderas där det är lämpligt och relevant.

Arbetets genomförande, kontakter och redovisning av uppdraget

Utredaren ska i den utsträckning det behövs samråda med berörda myndigheter och organisationer.

Utredaren ska vidare hålla sig informerad om sådant arbete inom Regeringskansliet som är relevant för uppdraget och då särskilt det arbete som avser betänkandet Stora brottmål – nya processrättsliga verktyg (SOU 2019:38). Utredaren ska också hålla sig informerad om andra utredningar samt om studier och rapporter som kan vara relevanta för uppdraget, t.ex. Brottsförebyggande rådets rapport Tystnadskulturer – En studie om tystnad mot rättsväsendet.

Utredaren ska i sitt arbete beakta de grundläggande fri- och rättigheterna och Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

Under förutsättning att det ryms inom tiden för uppdraget är utredaren oförhindrad att ta upp och lämna författningsförslag i frågor som har samband med de frågeställningar som ska utredas särskilt.

Uppdraget ska redovisas senast den 21 maj 2021.

(Justitiedepartementet)